

NA SLOVENSKU POMINULI DÔVODY NA VYHLÁSENIE NÚDZOVÉHO STAVU, tvrdí bývala zástupkyňa Slovenska pred Európskym súdom pre ľudské práva. JUDr. Marica Pirošíková - tak zároveň varuje Matovičovú vládu, že OBČANIA MAJÚ TERAZ PREUKÁZATELNE DÔVODNÉ PRÁVO PODÁVAŤ NIELEN TRESTNÉ OZNÁMENIA, ALE AJ SŤAŽNOSTI NA ESLP!

- CZ24 News | 10. listopadu 2020

SLOVENSKO: JUDr. Marica Pirošíková varuje Matovičovú vládu, že sa vystavuje riziku podávaniu sťažností občanov SR na ESLP.

Bývala zástupkyňa SR pred Európskym súdom pre ľudské práva (ESLP) JUDr. Marica Pirošíková, ktorá je v súčasnosti advokátka a zároveň pôsobí na Právnickej fakulte UMB v Banskej Bystrici, na základe výsledkov celoplošného testovania konštatuje, že na Slovensku nie sú splnené podmienky ústavného zákona, podľa ktorého možno núdzový stav vyhlásiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas. Preto by vláda podľa tejto skúsenej právničky mala konať, v opačnom prípade sa vystavuje riziku podávaniu sťažností občanov SR na ESLP.

Stanovisko JUDr. Marice Pirošikovej, ktoré nám poskytla, prinášame v plnom znení:

Podľa odseku 1 článku 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu môže vláda vyhlásiť núdzový stav len za podmienky, že došlo alebo bezprostredne hrozí, že dôjde k ohrozeniu života a zdravia osôb, a to aj v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie.

Núdzový stav možno vyhlásiť len na postihnutom alebo na bezprostredne ohrozenom území. Podľa odseku 2 tohto článku možno núdzový stav vyhlásiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas, najdlhšie na 90 dní.

Vláda Slovenskej republiky prijala 28. októbra 2020 uznesenie vlády Slovenskej republiky k návrhu na ďalšie rozšírenie opatrení v rámci vyhláseného núdzového stavu podľa článku 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. Uznesenie vlády nadobudlo účinnosť dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 29. októbra 2020.

Po celoplošnom „dobrovoľnom“ testovaní je zrejmé, že vyhlásený núdzový stav pre celé územie Slovenskej republiky, ktorý má dopad na všetky sféry života jednotlivcov nachádzajúcich sa našom území, je v rozpore so zásadou proporcionality, pretože za súčasnej situácie nemožno tvrdiť, že verejný záujem na ochrane zdravia prevyšuje nad uvedenými individuálnymi právami jednotlivcov.

V rámci plošného testovania uskutočneného 31. októbra 2020 a 1. novembra 2020 bolo z počtu 3 625 332 otestovaných občanov SR vyhodnotených 38.359 občanov ako pozitívnych na ochorenie COVID-19. Ide o 1,06 percenta pozitívne testovaných občanov, ktorí sú v karanténe (v 2. kole 7- 8 novembra 2020 v 45 okresoch bolo z počtu 2 044 855 otestovaných ľudí pozitívnych 13 509, čo predstavuje 0,66 percenta).

Vzhľadom na tento výsledok nie je možné dospieť k záveru, že v Slovenskej republike sú splnené podmienky odseku 2 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z., podľa ktorého možno núdzový stav vyhlásiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas. Vláda však uvedené dáta, ako aj podmienky ústavného zákona zjavne ignoruje, vyhlásený núdzový stav na celom území SR naďalej trvá a neprimerané a nezákonné zasahovanie do základných ľudských práva a slobôd pokračuje. Vzniknuté nebezpečenstvo nemožno považovať ani za skutočné ani za bezprostredné. Ani za také, ktorého účinky zahŕňajú celý národ.

Komunity občanov, ktoré by mohli byť ohrozené, sú izolované. Nie je preto možné dospieť k záveru, že nebezpečenstvo je tak výnimočné, že bežné opatrenia alebo obmedzenia, ktoré povoľuje Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDLP) na ochranu bezpečnosti, zdravia a verejného poriadku, sú úplne nedostatočné. V intenciách uvedeného preto núdzový stav vyhlásený pre všetky sféry spoločenského života a na celom území SR, výrazne obmedzujúci základné práva a slobody obyvateľov SR, v teste proporcionality neobstojí.

Každá krajina má svoju vlastnú definíciu okolností, ktoré by mohli viesť k stavu núdze, ako aj postupov, ktoré treba dodržiavať, obmedzení „núdzových“ právomocí alebo práv, ktoré je možné pozastaviť. Boli však vypracované medzinárodné normy, ktoré môžu poskytnúť užitočné usmernenie.

V prípade „Lawless“ ESLP zadefinoval pojem „verejná pohotovosť ohrozujúca život národa“ ako „výnimočnú situáciu alebo núdzovú krízu, ktorá postihuje celé obyvateľstvo a predstavuje hrozbu pre organizovaný život komunit, z ktorých sa skladá štát“. Neskôr ESLP vo veci „Brannigan a McBride“ uviedol, že „z dôvodu ich priameho a nepretržitého kontaktu s naliehavými

potrebami súčasnosti sú vnútroštátne orgány v zásade v lepšej pozícii ako medzinárodný sudca, pokiaľ ide o rozhodovanie o existencii stavu núdze a povahu a rozsah výnimiek potrebných na jeho odvrátenie.

V tejto súvislosti by sa preto mala ponechať veľká miera voľnej úvahy vnútroštátnym orgánom. Zmluvné strany napriek tomu nepoživajú neobmedzenú právomoc voľnej úvahy. Je na ESLP, aby rozhodol, či členské štáty okrem iného prekročili rámec „rozsahu, ktorý striktné vyžaduje naliehavosť“ krízy. Vnútroštátnu mieru voľnej úvahy teda sprevádza európsky dohľad.

Bývalá Európska komisia pre ľudské práva definovala charakteristiky, ktoré musia popisovať situáciu, aby mohla byť považovaná za núdzový stav:

- nebezpečenstvo musí byť skutočné alebo bezprostredné;
- jeho účinky musia zahŕňať celý národ;
- musí byť ohrozený život organizovanej komunity;
- kríza alebo nebezpečenstvo musia byť výnimočné, to znamená, že bežné opatrenia alebo obmedzenia, ktoré povoľuje EDLP na ochranu bezpečnosti, zdravia a verejného poriadku, musia byť úplne nedostatočné. V roku 1961 už ESLP zdôraznil, že situácia musí byť „hrozbou pre organizovaný život komunity“.

Stav núdze je teda stav, ktorý musí byť výnimočný a dočasný. Nesmie trvať dlhšie ako samotné trvanie núdze. Rovnako ako ESLP, aj Benátska komisia zdôrazňuje, že stav núdze je možné predĺžiť iba na základe „procesu nepretržitých úvah [...], ktorý si vyžaduje neustále preskúmanie potreby núdzových opatrení“. Okrem toho je v priebehu stavu núdze nutné preukázať, že akékoľvek ďalšie obmedzenia práv sú v demokratickej spoločnosti nevyhnutne potrebné, t. j. zodpovedajú naliehavej spoločenskej potrebe, pri ktorej verejný záujem prevažuje nad záujmom jednotlivca. V opačnom prípade zásah štátu do základných ľudských práv a slobôd nemožno považovať za primeraný.

Benátska komisia, podobne ako judikatúra ESLP, tiež poukazuje na dôležitosť zásady proporcionality. Táto požiadavka sa musí vzťahovať tak na rozhodnutia o zákaze vychádzania a ich vykonávanie a na súvisiace opatrenia, ktoré môžu mať vplyv na iné práva a slobody, ktoré môžu pozostávať z ďalších obmedzení, ktoré môžu byť uvalené na obyvateľstvo počas zákazu vychádzania, napríklad zatvorenie škôl alebo podnikov, obmedzenia poskytovania verejných služieb alebo zákazy verejných podujatí alebo bezpečnostných operácií vykonávaných v tejto súvislosti štátnymi orgánmi.

Rovnako ako samotný zákaz vychádzania, všetky tieto opatrenia musia byť primerané hrozbe a jej bezprostrednosti, nesmú trvať dlhšie ako samotná hrozba a musia sa vzťahovať iba na regióny, ktoré sú ňou postihnuté.

Stav núdze je teda stav, ktorý musí byť výnimočný a dočasný. Nesmie trvať dlhšie ako samotné trvanie núdze a nesmie sa stať trvalým. Rovnako ako ESLP, aj Benátska komisia zdôrazňuje, že stav núdze je možné predĺžiť iba na základe „procesu nepretržitých úvah [...], ktorý si vyžaduje neustále preskúmanie potreby núdzových opatrení“.

Vzhľadom na výsledky prvého, ako aj predbežné výsledky druhého kola testovania nie sú v Slovenskej republike splnené podmienky ústavného zákona, podľa ktorého možno núdzový stav vyhlásiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas. Pretrvávajúce zásahy do základných ľudských práv a slobôd sú v rozpore s ústavným zákonom, ako aj s medzinárodnými štandardami, pretože nespĺňajú podmienku primeranosti, t.j. nezodpovedajú naliehavej spoločenskej

potrebe, pri ktorej verejný záujem prevažuje nad záujmom jednotlivca.

Vláda by mala konať, pretože v opačnom prípade hrozí podávanie sťažností na ESLP, keďže jednotlivci nemajú k dispozícii, pokiaľ ide o vzniknutú situáciu, žiaden účinný prostriedok nápravy.

Zdroj: <https://www.infovojna.sk>